

Avtna korporacija odklanja kolektivna pogajanja

Podpredsednik avtne unije podal prvo jasno izjavo o težavah konference, katere cilj je poravnava konflikta. Korporacija še vedno vztraja na svojem stališču, da ne bo priznala unije pod nobenim pogojem. Obnovitev razgovorov med reprezentanti unije in uradniki korporacije

Detroit, Mich., 8. febr.—Medtem, ko se governor Murphy pripravlja na obnovitev konference med avtno unijo in korporacijo General Motors, je prišla prva jasna izjava, ki kaže, da ne gre vse tako gladko pri konferenci, mizi kakor se glasijo optimistične deklaracije t. zadnjih dneh. Wyndham Mortimer, podpredsednik avtne unije, ki je nadomestoval Homerja Martina, predsednika unije, na petkovi in sobotni konferenci, je na masnem shodu avtnih stavkarjev v Flintu izjavil, da korporacija vztraja na svojem stališču, da ne bo priznala avtne unije kot edine predstavnice avtnih delavcev pri kolektivnih pogajanjih pod nobenim pogojem. Mortimer je dalje rekel, da so uradniki korporacije celo zapretili, da se bodo umaknili s konference.

Že večkrat prej, odkar so v teku razgovori, je bilo rečeno, da je konference na robu poloma. Vsak preteči polom je preprečil governor Murphy, ko je v naglici, kadar je bila debata prevročna, zaključil konferenco. Po vsakem takem konfliktu je dajal optimistične izjave, da so razgovori deloma uspešni. Mortimerjeva deklaracija je dokaz, da je situacija kritična. Da se konference ni razbila, gre za sluzga governorja Murphya in predsedniku Rooseveltu, ki hoče četa končati konflikt.

"Glavno sporno vprašanje na konferencah je priznanje unije kot predstavnice delavcev pri kolektivnih pogajanjih," je rekel Mortimer na masnem shodu stavkarjev. "Korporacija General Motors sploh ne razpravlja o kolektivnih pogajanjih. Pojasnil vam bom, kaj se godi. Uradniki korporacije so nas vprašali, če smo pripravljeni pristati na razpis volitev, da se tako dokaže, koliko članov ima unija med avtnimi delavci v tovarnah. Na to smo mi vprašali, ali bo korporacija pristala na kolektivna pogajanja, če se bo večina delavcev pri volitvah izrekla za avtno unijo kot predstavnicu pri takih pogajanjih. Njihov odgovor je bil "ne", kar je dokaz, da je zahteva korporacije glede razpisa volitev le pretveza. Rečem le toliko, da bo slabo naletel vsak, ki se bo umaknil s konference. Mi bomo vztrajali v svoji borbi, dokler ne izvojujemo svojih zahtev."

Stavka kavčukarskih delavcev poravnana

Akron, O., 8. febr.—Člani krajevene unije United Rubber Workers of America so soglasno odglasovali, da sprejmejo predlog Goodyear Tire & Rubber Co. glede končanja stavke v njeni tovarni, ki je izbruhnila zadnji torek, ker kompanija ni hotela odločiti nekega delavca, ki je prenehal s plačevanjem članarine uniji. Nov dogovor določa vrnitev vseh stavkarjev na delo brez diskriminacij. Predložil ga je stavkarjem John House, predsednik krajevene unije, na seji stavkarjev in ti so ga odobrili. Več ko 5000 delavcev je bilo za-vojevanih v tej stavki.

Militaristi v Texasu na delu

Austin, Tex.—Texaški militaristi so pritisnili na državno legistaturo, da z zakonom uvede močnejšo vojaško vezbanje v dr-

Domače vesti

Smrt člana

Lawrence, Pa.—V bolnišnici St. Francis v Pittsburghu je umrl John Chop, član društva 245 SNPJ, star 36 let in rojen v Brodu na Kolpi. Tu zapuša soprogo in dve leti starega sinčka ter več sorodnikov, v starem kraju pa mater, dva brata in eno sestro. Pokojnik je bil aktiven član društva in zaveden delavec. Pokopani je bil civilno na Narodnem pokopališču v Bridgevillu.

Poroka

Denver, Colo.—Tu sta se poročila Frank Stravas in Valentina Milavec, oba člana SNPJ. Obilo sreče!

Nov grob v Clevelandu

Cleveland, O.—Po enem tednu bolezni je umrl Frank Kodek, član društva 173 SNPJ, star 60 let in doma iz Pečice pri Skočjanu na Dolenjskem. V Ameriko je prišel pred 34 leti. Tu zapuša ženo Ursulo, rđj. Fabjančič, dve hčeri, enega brata in eno sestro, dve polsestri, v starem kraju pa polubrata.

Nesreča rojaka

Detroit, Mich.—Frank Stular je tako nesrečno padel, ko mu je spodrsnilo na ledeni cesti, da si je nalomil kost na nogi.

Jeklarska unija zmagala na sodišču

Pred tovarnami lahko deli letake

Chicago, (FP)—Jeklarski organizatorični odbor je dobil veliko zmago, ko je mestni sodnik Harold O'Connell oprostil dva organizatorja, ki sta bila prijeta v South Chicagu, ker sta delila unijske letake pred tovarnami. Carnegie-Illinois Steel, podružnica U. S. Steel korporacije, je baje nekemu policaju obljubila \$250, ako bi mu uspelo, da bi bila organizatorja spoznana za kriva. Obtožena sta bila kršenja mestne postave, ki prepoveduje deljenje letakov na nekaterih ulicah, predvsem v "loopu". Njegov odgovor, da sta obtožena silila letake delavcem, kateri jih niso marali in metali po tleh, je pobilo mestni priš.

Če bi bila jeklarska družba zmagala, bi bilo vse organizatorično delo zelo oteženo.

Nogavičarji za sedeče stavke

Konvencija zahteva nove reforme

Washington, (FP)—Konvencija Federacije nogavičarskih delavcev se je definitivno izrekla za sedeče stavke, ki so postale novo orodje proti organiziranemu kapitalu. Moralno oporo je dala tudi pasivni rezistenci, polegjanju pred vhodi tovarn, katere metode so se poslužili pleteninarski delavci v Readingu.

Sprejete so bile resolucije, v katerih federacija urgira unijo na ustanavljanje kreditnih unij in konzumnih zadrug. Relifni administraciji je poslala protest proti reduciranju brezposelnih pri WPA, kongresu pa zahtevo za sprejetje Wagner-Ellobenovega osnutka male NRA za tekstilno industrijo ter vključenje bolniškega zavarovanja v zakon socialne zaščite.

Konvencijo je nagovorilo več prominentnih govornikov, med njimi Izidor Lubin, načelnik statističnega oddelka zveznega delavskega departamenta. On je rekel, da so težke industrije v pretežni večini ppdaljšale delovnik s 40 na 50 ur v tednu. To kljub temu, da je še vedno do devet milijonov brezposelnih v deželi. Ako delovnik ne bo skrajšan in ako bo draginja narasla v sedanjem tempu, "se bo delavstvo znašlo v kritični situaciji predno bo leto končano, je izjavil Lubin.

Hitler ima 2000 agentov v Ameriki

New York.—Baron Rolf von Reitenstein, član generalnega štaba pod weimarsko republiko in prijatelj generala von Schleicherja, katerega so naciji umorili v "čistki" leta 1934, je izpovedal, da ima Hitler 2000 agentov v Ameriki, ki med ameriški mi Nemci širijo nacizem in "spravljajo s poti" nezaželjene osebe. Reitenstein je zagrizen monarhist, toda na njegovo glavo je razpisanih 20,000 mark, ker ima Hitler osebne razloge proti njemu.

Ekspanzija jeklarskega trsta na vzhodu

New York.—Jeklarski magnatje bodo v tem letu potrošili nad 290 milijonov za nove tovarne in moderniziranje starih. Računajo, da se jim bo ta investicija izplačala, ker bodo potem potrebovali manj delavcev.

DRISTIČNO "ČIŠČENJE" V SOVJETSKI RUSIJI

Veliko število "zarotnikov" aretiranih

NOVA MASNA OBRAVNAVA

Moskva, 8. apr.—Poročila iz vseh krajev govorijo o največjem "čiščenju" v komunističnih vrstah od l. 1927. Več sto članov komunistične stranke je bilo aretiranih in izključenih iz stranke. To, pravijo, je najbolj drastično "čiščenje" v Sovjetski uniji, odkar so bili izključeni Trockij in njegovi pristaši.

Sovjetski tisk silno kriči, da morajo priti vsi, ki so bili implicirani kot zarotniki na zadnji obravnavi, ki je rezultirala v smrtni obsodbi bivših vodilnih boljševikov, pred sodišče. Obeta se nova masna obravnava proti ljudem, ki so imeli visoke pozicije v vladi in komunistični stranki. Pred sodišče bodo ponovno prišli Karl Radek, bivši urednik Izvestij, uradnega glasila sovjetske vlade, Aleksander Belaborodov, ekssekutor carja Nikolaja, Nikolaj Bukharin, bivši urednik Izvestij in Aleksij Rykov, bivši premier Sovjetske unije.

Delavci v vseh krajih Rusije sklicujejo masne shode, na katerih zahtevajo smrtno kazen za vse, ki so obtoženi zarote proti sovjetski vladi in sabotaže. Belaborodov je bil aretiran v Rostovu ob Donu, v industrijskem mestu v južnem delu Rusije. M. S. Boguslavskij, obtoženec na zadnji obravnavi v Moskvi, je izpovedal, da je Belaborodov skušal strmoglaviti sovjetski režim v Sibiriji l. 1928. Poleg Belaborodova je bilo aretiranih večje število drugih na obtožbo sabotaže v tovarnah, premogovnikih in na železnicah.

Več ko 20,000 delavcev je izgubilo zaslužek, ko je sabotaža v tovarni poljedelskih strojev v Rostovu ob Donu paralizirala produkcijo.

Na nedavni obravnavi v Moskvi je bilo trinajst bivših boljševikov obsojenih v smrt, Radek, Sokolnikov, bivši sovjetski poslanik v Londonu in dva druga pa v zapor. Obtoženci so v svojih izpovedih obdolžili Trockija kot glavnega voditelja zarote, katere cilj je bil strmoglavljenje Stalinskega režima. Trockij, ki se zdaj nahaja v Mehiki, je odločno zanikal vsako krivdo.

Španski fašisti zasedli Malago

Vladne čete zmagujejo na madridski fronti

Gibraltar, 8. febr.—Po enodnevem bombardiranju s uporniških ladij so fašistične čete udrele v Malago, glavno pristanišče mesto španske vlade ob Sredozemskem morju. Tako se glasijo poročila, ki so dospela sem iz fašističnih virov. Druga vest iz istih virov se glasi, da bo Malaga danes prišla pod popolno fašistično kontrolo.

Vroče poulične bitke so zdaj v teku. Zadnje poročilo javlja, da so fašisti ubili več ko tisoč oseb. Pri bombardiranju Malage je sodelovalo 15,000 italijanskih vojakov, ki so se v prejšnjih treh dneh iskrcali v Cadizu in potem ob obrežju prodirali proti Malagi. Včeraj popoldne so italijanski fašisti zasedli mesto Torremolinos. Vladne bojne ladje, ki so odrinile proti Malagi, da se spopadejo s fašističnimi, še niso prišle v bližino tega pristanišnega mesta.

Madrid, 8. febr.—Kljub deševnim nallvom, ki so spremenili vse ozemlje južnovzhodno od Madrida, so ljudske čete zasedle nove pozicije na tej fronti. Fašistične čete, ki naskakujejo Madrid že tri mesece, se zdaj pripravljajo na novo ofenzivo, katere cilj je odrezanje glavne mesta Valencije, kjer je zdaj sedež ljudske vlade.

Čete ljudske inilice so zasedle jarke v ameri proti Martin de la Vegi. Ta fronta je oddaljena na 25 milj od Madrida. Dosedaj so čete uspešno odbile vse napade fašistične armade.

Druga vest se glasi, da ljudske čete zmagujejo na fronti ob Cordobi in Granadi na jugu. Vladni krogi so uverjeni, da se bo nova fašistična ofenziva, katere cilj je odrezanje Madrida od Valencije, izjalovila.

Farmarje v lowi nasitili s plinom

Serif jih napadel valed protesta proti redukciji WPA

Denison, Ia.—Okupacija tukajšnje okrajne hiše po večji skupini farmarjev, njih žena in otrok se je zadnje dni zaključila z zmago za "postavo". Na farmarje, ki so protestirali proti odpravi WPA, pri kateri so bili uposljeni kot relifni delavci po zadnji suši, je navall šerif s svojimi ljudmi in jih pregnal iz poslopja s plinskimi bombami.

V tem nasilju s strani "postave" je bilo nad 20 otrok in mater toliko omamjenih, da so jih odpeljali v bolnišnico. Med protestnike so deputišerifi zmetali večjo zalogo plinskih bomb. Morečega plina so se farmarji branili s tem, da so razbili več oken okrajnega poslopja. Več otrok je bilo tudi ožganih.

Demonstracije je organizirala okrajna postojanka državne zveze brezposelnih. Njen predsednik Leslie Childress je potem rekel, da je bil napad povsem neprovociran. Ljudje so mirno sedeli in se niso spustili v najmanjše prerekanje s šerifom in polietjskim načelnikom, ko sta ukazala, da morajo izprazniti poslopje, nakar sta jih ukazala izgnati s bombami.

Naslednji dan so farmarji sklicali protestni shod, na katerem so govorili razni pastirji in biznismani. S tem protestom so revni farmarji opozorili državne oblasti in relifno administracijo na svoj žalostni položaj. Governor je takoj obljubil pomoč in tudi relifna organizacija se je zganila.

22 MILIJONOV SE PRIGLASILO ZA ZAVAROVANJE

Socialna zaščita se utrjuje skoraj po vseh državah

LETNO POROČILO KOMISIJE

Washington, 8. febr.—Nad 22 milijonov delavcev se je registriralo pri federalni komisiji za socialno zaščito za starostno zavarovanje. Od teh je komisija že odobrila nad 18,000,000 aplikacij. Samo za sestavo te liste bo komisija potrošila \$12,400,000.

Število prijavljenih oseb je vsakakor manjše kakor se je prvotno pričakovalo. Število delovnih ljudi (gainfully employed) je okrog 48 milijonov. V tem so vključeni vsi ljudje, ki si služijo kruh na ta ali drug način ali pa opravljajo domača dela. Večina teh ljudi je kvalificirana za starostno zavarovanje. Zakon ne krije vladnih uslužbencev, sluščinadi, poljedelskih delavcev in delavcev v majhnih podjetjih in trgovinah, ki ne upošujejo več ko sedem oseb. Val zavarovalci plačujejo v sklad.

Federalna komisija je že odobrila 35 državnih zakonov za starostno zavarovanje poleg zveznega distrikta D. C. 45 držav ima eno ali več vrst zaščitne zakonodaje, za katero prejema subvencije iz zvezne blagajne. Poleg starostne pokojnine pripraveva zvezna vlada državam tudi za podpiranje slepcev ter za osirotele otroke. Zakone za podpiranje slepcev ima 28 držav, za osirotele otroke 27. Brezposelnostno zavarovanje je do sedaj sprejelo le 18 držav.

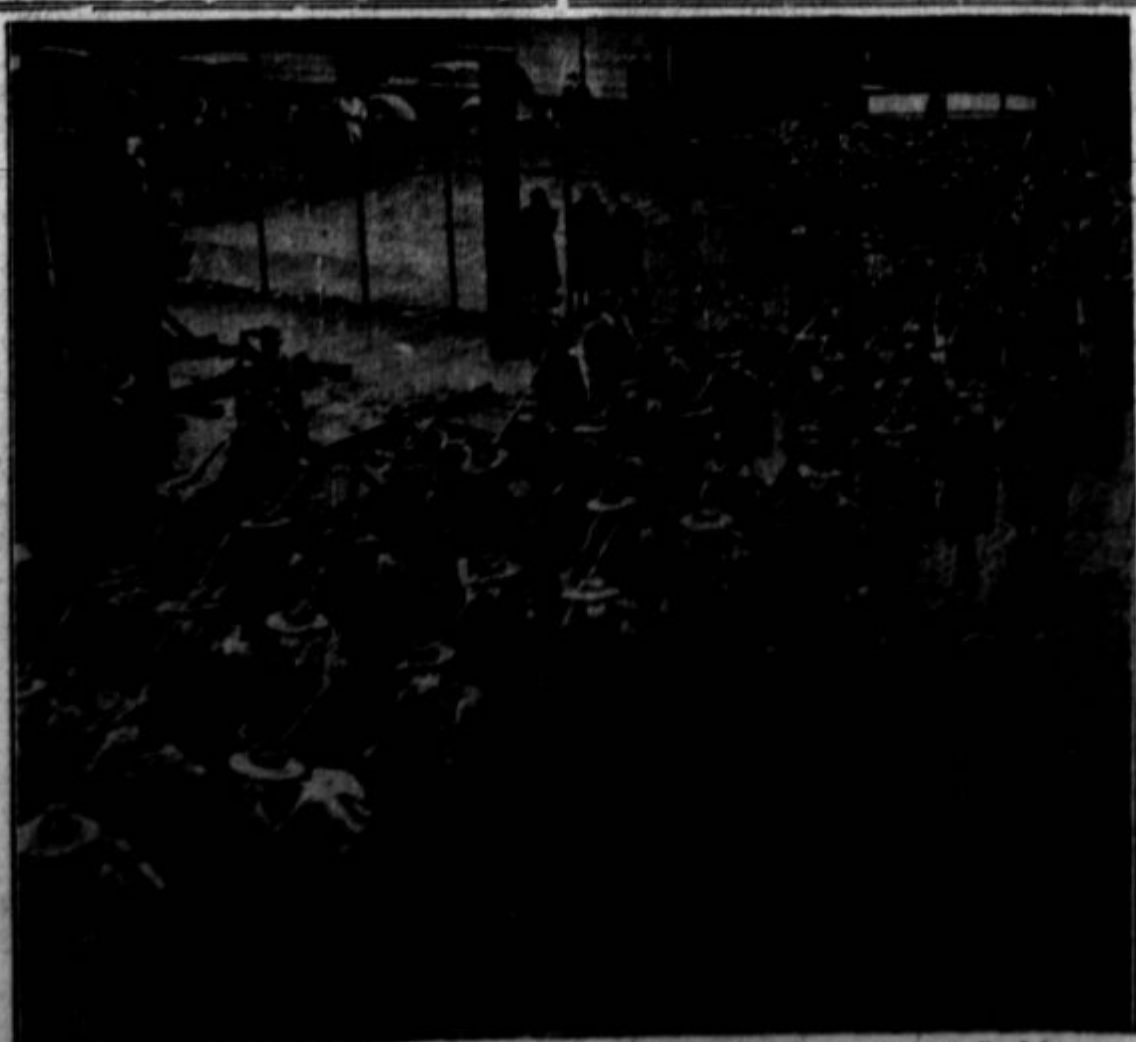
Za podpiranje slepcev in osirotelih otrok ima komisija v tem letu na razpolago 128 milijonov ali 48 milijonov več ko leta 1934. Države, ki dobivajo v ta namen zvezno asistenco, so določile nadaljnjih 163 milijonov. Zvezna in državne vlade ter občine bodo v tem letu potrošile v ta namen okrog 291 milijonov. Zvezna vlada bo do konca tekočega fiskalnega leta, 30. junija 1937, potrošila \$467,269,000 za socialno zaščito. Ta vsota ne vključuje stroškov za poklene šole (te so se v nekaterih slučajih razvile v znojnične tovarne). Stroški za izvajanje zakona so ogromni. Iz zvezne blagajne dobe države, ki so ali bodo letos sprejele brezposelnostno zavarovanje, dobile 29 milijonov za upravne stroške, zvezna zaščitna komisija pa bo potrošila \$30,900,000.

Jeklarski magnat Weir se zna protektirati

Weirton, W. Va.—Weirton Steel kompanija, ki tukaj uposluje 10,000 delavcev, je v davčne svrhe ocenjena le na tri milijone. Njena fakična vrednost znaša 75 milijonov. Weir je proti jeklarski uniji zadnje čase organiziral svoje "sekrirčarje" tudi v Weir-Cove Community Security ligi, ki si je nadela nalogo, da pokaže cesto vsakemu organizatorju. Ta "zaščitna" liga se je poslužila tudi časopisja, v katerem v velikih oglaših ščuva proti zunanjim organizatorjem.

Avtne družbe obtožene pred delavskim odborom

San Francisco.—Avtna unija pri Fisherjevi in Chevroletovi tovarni v Oaklandu je pri zveznem delavskem odboru obtožila obe podružnici General Motors kršenja Wagnerjeve postave, ker sta med delavci krožili peticije proti uniji in jih forsirale na podpis. V obeh tovarnah so delavci v stavki.

Državni milicijski v pohodu v Flintu, Mich., kjer je izbruhnila stavka avtnih delavcev.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT
GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE
PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Narodnost: In Zdravstveno (even Chinese) to Canada
\$2.00 na leto, \$2.50 na pol leta, \$1.50 na četrt leta; in Chicago
to Canada \$2.50 na leto, \$3.00 na pol leta, \$1.50 na četrt leta.

Subscription rates: for the United States (except Chicago)
and Canada \$2.00 per year, Chicago and Canada \$2.50 per year,
foreign countries \$3.00 per year.

One year's subscription to the Prosveta is considered
the best of its kind. Subscriptions to the Prosveta are
accepted on a non-refundable basis. Other
manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Manuscripts on the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Subscriptions to the Prosveta are accepted on a non-refundable
basis. Other manuscripts and unsolicited articles will not be returned.
To order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Glasovi iz naselbin

Poplava in naše aktivnosti
Bridgeport, O. — Voda se je
spet umaknila in struge reke O-
hio in njenih dotokov in za se-
boj je pustila dosti blata in ne-
snage. V šoli, kjer sem zaposlen,
je voda stala kakor dva čevlja
visoko. Nekateri rojaki v tej o-
kolici so bili prizadeti in voda
jim je pustila precej nesnage.
Industrije spet vse obratujejo,
čiščenje se pa nadaljuje v vseh
tovarnah in delavnicah, katere
so bile prizadete. Kakor smo iz-
vedeli, so bili ljudje v Powhan-
tan Pointu precej prizadeti in
so bili odrezani od ostalega sveta,
kajti vsa transportacija je
bila totalno paralizirana. Pomo-
ne organizacije so počasi vršile
svoje delo. Na več krajih so se
utrli mali plazovi in zasuli ce-
sto, tako da je promet ovirala
poplava in plazovi.

V soboto 30. jan. smo v druž-
bi Petra Kokotoviča posneli
veselico družstva št. 258 SNPJ
v Bellairu, ki pa je bila valed
poplave bolj slabo obiskana. Tu-
di več članov, ki se bi radi ude-
ležili, ni moglo priti. Ob desetih
smo se izselili v manjšo dvor-
no in se prav dobro zabavali ob
zvokih muzike in petja tambura-
škega zbora, ki ga vodi Theo-
dore Vucelich. Peter Kokotovič
se je ob tej priliki seznanil
z več rojaki-sosiljeniki, katere
bo še obiskal, predno odpušče.
Obiskal bo Vucelicheve in druge.

Naslednji dan sva šla na Pi-
ney Fork. Obiskala sva Naceta
Ziembergerja in Franka Zavr-
nika. Razgovarjali smo se o raz-
nih delavskih vprašanjih, nakar
sva se napotila k Franku Sepi-
ču, ki pa ni bil doma. Kokotovič
je dober poznavalec sedanjega
sistema. Prve nauke o sociali-
zmu in delavskem gibanju je do-
bil na Dunaju in v drugih me-
stih Evrope, dodatno znanje pa
v ameriških mestih in tudi ka-
nadskih, kajti družba, za katero
dela, ga pošilja v razna mesta,
kjer monterja strojev.

Kakor je razvidno iz Prosvete,
bosta imeli društvi SNPJ na
Blainu in Windsor Heights vsa-
ko svojo prireditve v soboto 13.
feb. Članstvo obeh teh društev
posebej prireditve naših društev
in klubov v velikem številu. Ro-
jaki iz Windsor Heights men-
da niso še niti ene prireditve na-
šega društva, federacije SNPJ
in kluba pririli. Tako so v pro-
slasti tudi posekali naše prire-
ditve rojaki iz Blaina. Zato smo
pa sedaj v škriplih, kajti obe
omenjeni prireditvi se vršita
istočasno in obe v dobre namene.
Človek ne ve, kam bi šel. Zame
je seveda vprašanje, če bom
sploh sposoben, da bi šel na kak-
šno veselico, kajti povodenj in
kljubovalno vreme sta napravila
mnogo gorja in pa prinesla bo-
lezni, tako da se komaj premika-
mo. Mnogo ljudi je v postelji,
posebno otrok je mnogo zbole-
lo, tako da so šole polovice praz-
ne.

V nedeljo 21. feb. se bo vršila
zelo važna seja kluba št. 11 JSZ.
Zato se poziva vse članstvo, da
se je v obilnem številu udeleži.
Naprošeni ste, da pridete na se-
jo prej kot navadno, tako da bo-
mo pričeli s sejo vsaj ob polde-
setih dopoldne ali pa še prej,
ako mogoče, kajti ob 11. uri bo
nastopil s. Peter Kokotovič, ki
bo govoril o španski situaciji ter
o sedanjem delavskem položaju
sploh. Zato vabimo vse tukaj-
šnje in okoliške rojake, da se u-
deležijo tega sestanka in shoda
ob 11. dopoldne 21. feb. Kokotovič
je izredno dober govornik
in kdor ga je slišal enkrat, ga
bi rad poslušal večkrat. Vstop-
nina na shod prosta. Priznajte
si tisto uro, zakar vam gotovo
ne bo žal. Kadar človek sliši do-
bre delavske govornike, se mar-
sika nauči od njih, in baš se-
daj najbolj potrebujemo poduka
o delavskih vprašanjih, ker se
baš sedaj bjejo odločili boji
med delom in kapitalom, še ve-
dji boji pa šele pridejo.

Vse mešansko in kapitalistič-
no članstvo je naklonjeno druš-
bi General Motors in ostalim
trustom, tako tudi radio. To
se je seveda znova pokazalo v
stavki G. M. Vsa mašinerija
vladajočega razreda je proti
stavkarjem. V Flintu so mag-
natje G. M. napeli vse sile, da
zlomijo stavko avtvalnih delavcev.
Ako bo delavstvo ostalo složno,
solidarno, je ne bodo mogli zlo-

miti. Magnetje so organizirali
svoje pobojnike in vigilante. Lo-
kalne oblasti s sodniki vred so
jim seveda naklonjene, kakor je
pač navada. Državni governer
se jim upira in je "sedeče" stav-
karje zaščitil z milico in sod-
niško prepoved odločil zato, ker
so ga stavkarji opozorili, da pri-
de do hudega krvilstva, ako bo
dovolil, da z injunkcijo skušajo
izgnati stavkarje iz tovarn. Ta
solidarnost in odločnost stav-
karjev je učinkovala tako, da je
bila prepoved odložena, nakar
so prizadete stranke stopile v
pogajanja.

Situacija v avtni industriji je
resna. Družbe se ne bodo poda-
le, ako jih stavkarji in organizi-
rano delavstvo ne bo prisililo,
da se podajo. Delavstvo, ki pod-
pira sebi sovražne liste, se bi
moralo spametovati in podpreti
svoje delavske liste, kateri edini
jih ščitijo in bodrijo. Potem bo
tudi oblasti prisiljene stopiti
na stran delavcev. Torej je vse
odvisno od delavcev samih.

Sedaj se precej razpravlja in
razmotriva o konvenciji SNPJ.
Zaenkrat se ne bom spuščal v
diskuzije, bom le opozoril, re-
čem pa le to, da enajsta konven-
cija naše jednote bo ena najvaž-
nejših kar jih je še bilo. Glavno
bo, kakšna bo delegacija. Ako
bo prepojena z naprednimi ide-
jami in principi, katere je SN-
PJ vse dosedaj zastopala in širi-
la, bo konvencija marsikaj do-
brega in koristnega uveljavila. A-
ko pa bo delegacija polovičarska
in sploh nasprotna načelom SN-
PJ, se pa kaj lahko zgodi, kar
si želimo za nazadnjaška sila z
vsemi svojimi priveski in priti-
klinami. Upajmo, da bo članstvo
poslalo na konvencijo moše, ki
so res za bodočnost naše velike
organizacije in njenih sedanjih
principij in smernicah!

Joseph Snoy, 18.

O Lewisu in bojih

Virde, Ill. — V 19. št. Pro-
svete sem bral uredniški članek
o Lewisu. V naslednji številki pa
dopis br. A. Jurca iz Detroita,
Mich., v katerem opisuje poziv
Franka Hostnika vseh bivših
rudarjev na sestanek, kjer naj
bi se pogovarjali o aktivnosti
Johna L. Lewisa v UMW uniji.
Njemu se vidi to hvalevredni
korak in obžaluje, da ni bila u-
deležba dovoljna.

Jaz čisto nič ne dvomim o br.
Jurcemu mišljenju glede pošte-
nosti in niti na misel mi ni kaj
druga, kot da on resnično želi
najboljši zaključek današnjih
delavskih homotij v Detroitu in
drugod. Odprto povem, da sem
v tej zadevi povsem drugačnega
mišljenja kot je br. Jurca. Biv-
ši rudarji kot člani U. M. W. u-
nije so se svoječasno dokaj hra-
bro borili za svoj kruh in na-
pram brutalnemu Johnu L. Lewi-
su, ko so bili pa temeljito pora-
ženi, so se podali s trebuhom za
kruhom in si poiskali dela v raz-
nih industrijah. Precejšnje šte-
vilo je dobilo delo v avtomobil-
ski industriji. V obeh dotičnih
je Lewis oni grešni kozel, ki
jim je povzročil nesrečo in ve-
čina med njimi mu tega nikdar
ne bo odpustila. Med temi je že
več priletnih mož, na katere že
industriji sami gledajo kako bi
se jih iznebili. In prav ti, ne-
koč hrabri in vztrajni unijski
bojovniki so danes potisnjeni
med dvoje ognjev. Ali naj se
danes postavijo v sprednje boje-
vanje in okoliške rojake, da se u-
deležijo tega sestanka in shoda
ob 11. dopoldne 21. feb. Kokotovič
je izredno dober govornik
in kdor ga je slišal enkrat, ga
bi rad poslušal večkrat. Vstop-
nina na shod prosta. Priznajte
si tisto uro, zakar vam gotovo
ne bo žal. Kadar človek sliši do-
bre delavske govornike, se mar-
sika nauči od njih, in baš se-
daj najbolj potrebujemo poduka
o delavskih vprašanjih, ker se
baš sedaj bjejo odločili boji
med delom in kapitalom, še ve-
dji boji pa šele pridejo.

Vse mešansko in kapitalistič-
no članstvo je naklonjeno druš-
bi General Motors in ostalim
trustom, tako tudi radio. To
se je seveda znova pokazalo v
stavki G. M. Vsa mašinerija
vladajočega razreda je proti
stavkarjem. V Flintu so mag-
natje G. M. napeli vse sile, da
zlomijo stavko avtvalnih delavcev.
Ako bo delavstvo ostalo složno,
solidarno, je ne bodo mogli zlo-

va pot — več? Ali naj ostanejo
v ozadiju in o Lewisu govorijo to,
kar vedo iz lastnih doživljanj
in izkušenj?

Ti moške so danes resnično v
kritičnem položaju. Niti prvo
niti drugo ni prav. Rekel bi:
drže naj se osredja, toda v ta-
kih zadevah usoda človeku ni
vedno mila. Enega mogoče us-
oda potisne na eno stran, druge-
ga zopet na drugo stran, ne da
bi si sam želel tako. Male za-
mostojne partije v takih razme-
rah ni mogoče voditi, ne da bi
ista bila imenovana vsestransko
za izdajalsko partijo.

Za slučaj Lewisove zmage z
njegovim CIO morate tudi že
vnaprej videti, da bo on nastal-
ni svojih špirov in provoka-
terjev povsod toliko ali pa še
več, kot jih imajo danes družbe.
In takrat bo o Lewisu kaj sla-
bega govoriti veliko nevarnej-
še, kot je danes direktno druž-
bo preklinjati. Če Lewis pro-
pade, potem bo pa tudi gorje
onemu, ki danes o njem kaj
simpljivega govori, ker na do-
tlačnika bo padla krivda poraza.
Lewis je danes v mnogih obeh
postal mogočna osebnost, zato
se tukaj in se bo tudi drugod
govorilo samo o Lewisovi zmagi
— ali porazu. Vsi stavkovni
manevri CIO se vrše edino z
namenom povečati čast in slavo
Lewisu, delavstvu pa tugo in
trpljenje.

Kjerkoli so se vršile velike
stavke ne da bi bilo delavstvo
stodotnostno organizirano, povsod
so bile enake posledice. Nastal-
li so domači prepri in skrajna
osebna sovraštva, katere niso
malokrat vodila v razna ovađu-
stva in celo do pobojev. Sicer
nekateri zatrjujejo, da preroka-
vanje pripada edino cigankam,
toda vam povem, da alične stvar-
i kot sem v gornjih vrstah
navedel, tudi v Detroitu ne bodo
izostale. Da se pa ta strašno
boleča rana ne zarezje preiokro
in pregloboko v živo meso, bodi-
te vsi skrajno previdni in niko-
gar brez potrebe ne dražite. U-
pam, da se razumemo in br. Jur-
ca temu ne bo oporekal.

Potrebno se mi tudi zdi vas
opozoriti na tajno organizacijo
Crno ligo, za katero dobro veste,
kako je kriminalna in da je v
državi Michigan tako razširjena,
da brat bratu ne more zaupati,
da bi ne bil eden ali drugi prisli-
ljen biti član te kriminalne or-
ganizacije. Črna liga je še ne-
kaj mesecev res potuhnjena, to-
da sedanje razmere v državi so
ji prišle tako prav kot mački
miš. Oživela bo z vsemi ostu-
dnimi brutalnostmi in svobodno
vršila svoje satansko delo po-
vsem lahko, ker bo protektirana
in prej ko ne tudi financirana
od obeh strani. V razmeroma
kratki bodočnosti bodele imeli
dokaze na rokah.

"Lewis je fašist!" so zarohneli
kapitalistični dnevniki in ma-
gazini. Lewis je med volilno
kampanjo diktiliral članom svo-
jih unij, naj volijo Roosevelta,
zdaj pa diktilira Roosevelt, naj
se poda njegovi manjšini. Tako
se je glasil uredniški članek v
Prosveti. Vsi veste, da je ravno
isto časopisje zadnje poletje na-
zivalo Roosevelta za socialisto
in komunisto. Marsikdo bo ka-
pitalistično časopisje iz tega o-
zira imenoval za skrajno ironi-
ko in čudno zmedo. Jaz sem pa
v tej zadevi drugačnega nazora.
Moje prepričanje je, da so ka-
pitalisti s tem, ko so ga imeno-
vali za socialisto

Vesti iz Jugoslavije

(Izvirna poročila iz Jugoslavije.)

PRVI KONGRES DELAVSKE "VZAJEMNOSTI"

Slovensko delavstvo je imelo ves čas po svetovni vojni svoje dobro organizirano kulturno organizacijo "Svoboda", ki je imela mnogo podružnic po vsej Sloveniji, pa tudi nekaj društev na Hrvaškem. Tudi za dobe diktature se je ta kulturna organizacija ohranila, da ji je bilo delovanje zelo onemogočeno in zavirano. Ko pa je junija 1935 prišla nova vlada z dr. Korošcem kot notranjim ministrom, je bilo eno prvih večjih dejanj: razpust "Svobode". Za povod so klerikalci izbrali izlet Svoboda-šev 8. julija v Celju, kjer se je zbrala ogromna množica delavstva iz vseh krajev Slovenije.

Toda delavstvo po tem razpustu svoje najdražje organizacije ni obupalo. Pripravljalo je ustanovitve novega delavskega kulturnega društva pod imenom "Vzajemnost". Pravila so bila od banke uprave potrjena 12. marca lani in že 29. marca se je vršila v Ljubljani ustanovna skupščina, katere so se udeležili delegati pripravljalnih odborov podružnic iz vse Slovenije.

Ni poteklo še leto dni po ustanovitvi "Vzajemnosti", že se je vršila v Trbovljah I. redna skupščina vseh društev "Vzajemnosti" dne 17. januarja. Večer pred skupščino je trboveljska "Vzajemnost" priredila kulturno akademijo v Delavskem domu v pozdrav delegatom. Prihodnji dan se je vršila skupščina, ki so jo pozdravile delavske strokovne organizacije. Cankarjeva družba in delavski župan Trbovelj.

Po poročilih na skupščini posnemamo, da se je kmalu po ustanovitvi "Vzajemnosti" ustanovilo mnogo podružnic po Sloveniji, tako da je danes 31 društev s približno 1400 člani, dve podružnici pa se še snujeta. V Šoštanju je bila "Vzajemnost" razpuščena, v Črnučah in Kamnici pa oblasti doslej niso dovolile ustanovitve.

Podružnice, ki pa so prav za prav samostojna društva, so v naslednjih krajih: Celje, Črna, Dobrunje, Gorje, Guštanj, Hrašnik (tu sta dve društvi), Kočevje, Kranj, Lesce, Liboje, Ljubljana, Maribor, Mežica, Muta, Prevalje, Ptuj, Pobrežje, Rogaska Slatina, Ruše, Smlednik, Stari trg, Studenci, Škofja Loka, Šoštanj, Trbovlje, Trzin, Zabukovca, Zagorje ob Savi in Zg. Bistrica.

V teh društvih se je v tem pičlem letu osnovalo že 21 dramskih odsekov 19 pevskih in glasbenih, 6 knjižnic in 5 šahovskih odsekov. Imeli so (skupaj) 51 dramskih predstav, 11 koncertov, 18 prosvetnih večerov in 82 predavanj in drugih prireditev. Za to dobo je to vsekakor veliko kulturno delo, posebno če upoštevamo, da obstoje nekatera društva komaj po 3 ali 4 mesece!

Poročila o delovanju na skupščini so bila sprejeta z odobravanjem, z veliko večino pa je bil sprejet najvažnejši predlog za to skupščino, da postane revija "Svoboda" (ki je bila v l. 1936 lastnina Ljudske tiskarne in ni imela prav za prav nobene zveze s prejšnjo revijo "Svoboda") glasilo članov "Vzajemnosti", ki dobivajo mesečnik za majhen

mesečni prispevek. Predlog je bil sprejet in mora biti vsak član "Vzajemnosti" njen naročnik. Seveda pa bo revija "Svoboda" urejevala drugače, kakor v letu 1936, in bo tudi urednik določen s strani "Vzajemnosti". Revija bo akušala imeti tak nivo, kakor ga je imela poprej, izhajala pa bo v formatu kakor lani.

Pri volitvah je bil izvoljen skoraj popolnoma isti odbor s predsednikom s. dr. Jelencem. Prošnja za Ameriški družinski koledar. — Za proučevanje slovenskega delavskega gibanja v Ameriki, življenja naših izseljencev in njih literarnega delovanja nudi obilo dobrega gradiva Ameriški družinski koledar, žal pa tu v Sloveniji menda nihče nima vseh letnikov. Mnogi se zanimajo posebno za koledar iz let 1917 in 1918, ker so v teh dveh letnikih važni članki, ki se tičejo priprav za združitev južnih Slovanov v enotno državo. S tema dvema koledarjema ne more postreči niti osrednja slovenska knjižnica, Državna studijska knjižnica v Ljubljani. Na podpisane se obračajo mnogi z vprašanjem, ali ima ta dva letnika, a tudi podpisani jim ne more ustreči, ker mu manjkajo letniki 1917, 1918, 1921 in 1923. Zaradi tega se obračam do bralcev z vprašanjem in prošnjo, ali bi mi kdo lahko ustregel s temi letniki Ameriškega družinskega koledarja? Uprava Ameriškega družinskega koledarja nima teh letnikov več v zalogi, a morda se bo našel kdo, ki ima katerega teh letnikov in je pripravljen ustreči z njim meni in drugim, ki se živo zanimajo za življenje ameriških rojakov in za njih delavsko gibanje. Naj omenim, da piše nekdo zgodovino socialističnega gibanja med Slovenci od začetkov do danes, pa mu hudo manjka podatkov o delu ameriških slovenskih socialistov v važnem razdobju ob koncu svetovne vojne. Mnogo teh nedostatkov bi dobil ravno v omenjenih koledarjih. Zelo hvaležen bom rojakom, ki bi mi poslali katerega naštetih koledarjev na moj naslov: Mile Klopčič, Svetčeva ulica 8, Ljubljana. (Uredništvo "Proletarca" prosim, naj ponatisne to beležko.)

Zelo lepa operna predstava. — Pred dvema letoma so prvič na slovenskem odru uprizorili opero "Hovanaščina", ki jo je napisal ruski komponist Musorgski, a je ni popolnoma dokončal. Dokončal jo je drugi ruski klasik Rimski Korzakov. Dosegla je tedaj tako lep uspeh, da jo je ljubljansko operno gledališče letos znova uvrstilo v abonma ter tako prekinilo vrsto italijanskih oper, ki smo jih dobivali drugo za drugo, z ruskim opernim delom. In "Hovanaščina" s svojo čudovito muziko znova vžiga in žanje uspeh. In tu gre res v prvi vrsti za zmago muzike, kajti odrsko delo ni zmerom dramatično, odrske scene se menjajo s popolnoma koncertnimi nastopi. Nad vse čudovita je glasba zborov, na katerih sploh ni delo. Zaradi tega je uspeh te opere na večjih odrih gotovo še mnogo večji, saj zahtevajo scene in zbori velikih odrov in mnogo sijaja in stroškov. Pri nas je vse izvršeno sicer v manjšem merilu, kakor pač zmoremo, iz-

raščene so vse možnosti in režiser Debevec nam je z dirgentom ustvaril res lepo operno predstavo. Glavno vlogo imajo zbori, od solistov je treba omeniti predvsem altistko Golobovo (njen glas bi mirno lahko zapel s kateregakoli opernega odra na svetu in dosegel bi uspeh), dalje Betteta, Janka, Primožica in Francica. Predstava dela čast ljubljanskemu gledališču in jo je treba v zgodovini našega opernega delovanja postaviti na vidno mesto.

Starina nesreča. — V Retcih pri Medvodah so pred dnevi pokopali 33 letnega železničarja Janka Jenka, ki je podlegel poškodbam, ki jih je dobil pri delu. Kot strojni ključavničar je na ljubljanskem kolodvoru popravil stroj, pri čemer je nenadoma omahnil na tla. Sicer so ga prestregli in padec omilili, vendar je Jenka zaradi prestanega strahu zadela kap, ki ji je že nekaj dni kljub skrbni negi v bolnišnici podlegel. Jenka je bil znan kot navdušen planinec, ki je prehodil že vse naše planine in preplezal več nevarnih zapustil je mlado vdovo in mater.

Uboj na vasovanju. — V Podgorcih pri Ormožu so fantje vaspodali, vmes pa se napili in na zadnje stekli. Na cesti je obledel posestnikov sin Franc Slamšek mrtev.

Zakaj je bila milica poslana v Flint

Michiganski guverner plačuje zasluge Chryslerju

Washington. — (FP) — Marškomu je velika zagonetka postopanje michiganskega guvernerja Franka Murphyja, ki slovi za "delavskega prijatelja", toda je kar čez noč poslal milico nad avtne stavkarje v Flintu. Milica je takoj pokazala svojo barvo, razbila piketne kolibe, z nasajenimi bajneti razpodela stavkarje in zaplenila zvočni truck avtne unije.

Zadnje dni je bilo v Flint poslanih vseh 4500 državnih milicnikov, ki so na sedeže stavkarje naperili strojnice in celo topove. Murphy je prvotno tudi izjavil, da so čete na razpolago sodišču in bodo v slučaju "potrebe" pomagale šerifu enforsirati izgonsko injunkcijo proti stavkarjem. Na pritisk unije je potem postal

Ameriški klerofašisti zbirajo denar za Franca

New York. — Z zbiranjem denarja za fašiste v Španiji je pričel Ameriški odbor proti komunizmu, ki je podružnica "Mednarodne zveze katoliške resnice". Liga proti vojni in fašizmu se je obrnila na državnega tajnika Hulla, katerega urgira, naj preišče to akcijo in poskrbi, da vlada prepove zbiranje denarja za španske fašiste, "ki se bore proti prijateljski vladi."

Stavka tekstilnih delavcev v Kanadi

Asbestos, Quebec. — Pri John-Manville Co. je zastavkalo 1500 delavcev, ko je družba odklonila zvišanje plače in uvedbo minimalne mezde 33.5c na uro.

Kongresnik John T. Bernard, farmer-laborer iz Minnesote.

— "nevtalen". "Milica ni ne z eno ne z drugo stranko", je zadnje dni izjavil.

Ljudje, ki skušajo razvozlati to zagonetko guvernerjeve "spreobitve", so pričeli verjeti poročilom, da je Murphy odredil milico proti stavkarjem na pritisk Walterja P. Chryslerja, predsednika Chrysler Motor kompanije. To se je zgodilo potem, ko je prišlo med to družbo, General Motors in Fordom do sporazuma, da Ford in Chrysler ne bosta skušala izkoristiti ugodne prilike v svoj prid s povišanjem produkcije Chrysler Motor kompanije. Ista poročila iz Detroita in New Yorka so tudi omenjala, da je General Motors dobila zagotovilo od Chryslerja, da bo v slučaju zvišanja cen avtnih pločevin dobila isto po starih cenah kakor vse druge družbe.

Toda kaj ima vse to opraviti z svrtoglavljenjem guvernerja Murphyja? Bo mogoče kdo vprašal. Odgovor v luči teh vesti o pobratimiji med avtnimi in jeklarskimi magnati je tale:

Walter P. Chrysler in michiganski guverner sta dobra prijatelja. To se je videlo tudi ob inauguraciji predsednika Roose-

velta, ko je Murphy peljal Chryslerjevo omoženo hčer mrs. Byron C. Foy v Belo hišo. Njen mož Byron C. Foy je direktor Chryslerjeve družbe in lastnik 3004 navadnih delnic te korporacije.

To prijateljstvo med guvernerjem in avtnim magnatom izvira iz leta 1929. V borznem krachu je Murphy imel težke izgube pri Chryslerjevih delnicah. Na pomoč mu je prišlo z večjim posojilom sam Chrysler in ga rešil pred izgubami. To posojilo se zdaj ni poravnano.

Zdaj je uganka guvernerjevega postopanja rešena. Guverner je poslal milico nad stavkarje na željo, namig ali pritisk Chryslerja ter mu s tem izkazal uslugo za osebno pomoč za časa borznega kraha.

Sodnik pohvalil aretirane stavkarje!

S. Plainfield, N. J. — Menda se še ni zgodilo kaj takega, vsaj velikokrat ne, da bi sodnik pohvalil aretirane stavkarje, češ, da so "fajn fantje" in da imajo za seboj dve močni organizaciji, United Electrical & Radio Workers unijo in CIO. To se je zgodilo 15. delavcem Cornell-Dubilier korporacije, oziroma Condenser Corp. of America, ki je pribežala iz mesta New Yorka pred unijo. Do obravnave jih je izpustil pod \$10 kavejce. Za družbo je prišla tudi unija, ki je pričela organizirati delavce. Tudi kompanija je ustanovila svojo "unijo". Ker več delavcev ni hotelo pristopiti v slednjo, so bili odslovljeni. Izbruhnila je stavka, nakar je lokalna in tudi druga policija pričela udrihati po stavkarjih in jih 15 aretirala radi piketiranja in razdajanja letakov. Stavkarji zahtevajo zvišanje plače od 25 do 40c na uro. Javnost je z njimi, kakor tudi sodnik Santora.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani.)

pa že vredna, da je omenimo. Stara pogodba je bila omenjena leta iztečena zadnjo uro meseca marca. Nekdaj je bila navada, ko je imela stara pogodba poteči in ni bilo izgleda, da jo takoj nova pogodba nadomesti, iz glavnega stana unije poslati prizadetim distriktom obvestilo, katere ura in dan naj se delo ustavi, distriktni uradniki pa so morali takoj vse posamezne lokale o tem obvestiti.

V zadnjem slučaju je bilo to drugače. Delali so vsi rovi dalje, nekateri po en dan v tednu, drugi dva dni, dve tretjini jih je pa gotovo vsaki dan počivalo. John L. Lewis in njegov odbor so pa vse poletje do pozne jeseni v Washingtonu, D. C. sklepali nove pogodbe. Na vsaka dva tedna so oklicali splošno stavko rudarjev in jo vselej tudi zadnjo minuto pred izbruhom prekličali pod pretvezo, da je ta ali oni svetoval še počakati, češ, uveljaviti moramo še to ali ono. Posebno sklicavanje pa je bilo na Guffyjev zakon. Da bo res prišlo do stavke, ni nihče verjel. Ko je pa bila pogodba še tako rekoč narejena, šlo se je za bori cent, tedaj pa časopisje zakriči: Generalna stavka na polju mehkega premoga; družbe imajo na železniških tirih samo še 40,000 železniških voz neprodanega premoga. Hitro kupujte, da ne boste brez premoga. Stavka bo mogoče dolgotrajna.

V Springfieldu, Ill., je glavni stan distrikta 12 UMW in ob tej priliki je poročevalec "Illinois State Journala" intervjuval Rayja Amundsona, Lewisovega proviziornega nastavljenca, češ, kolikpa ima vendar dela, ko dobiva vedno naročila za stavko oklicati in zopet prekli-

cati. On se je pa velikodušno izrazil: "Jaz nisem še do danes prejel nobenega naročila za oklic kakke stavke." In to je bilo objavljeno v Illinois State Journalu ob času splošne stavke rudarjev. Prej ko v štirih dneh so se operatorji podali velikemu strategu in stavke je bilo konec. Ista je pa Lewisu v obeh nekaterih vendar prinesla veliko čast in slavo. V reanici vse skupno ni bilo kaj drugega kot dogovorjena komedija. Lewis je stavko oklical potem časopisja, kompanije so pa naročile svojim strojnikom, da ne smejo klicati na delo, dokler ne dobe tozadevnega navodila. Rudarji, kateri ne čitajo časopisov, pa še vedeli niso, zakaj morajo biti kar zaporedoma štiri dni doma, ker se jim je isti čas večkrat kaj takega pripetilo. Je pa iz ekonomskega stališča potrebno rove držati odprte, ker, če rudarji le 5 ali 6krat gredo v mesecu na delo, potem jim odtrgajo celotne mesečne prispevke za unijo. Ti prispevki danes niso majhni brez osira, če jim kaj ostane ali ne.

Te zadeve ne bi tako na široko opisal, toda sumim, da se bo to leto prav nekaj aličnega igralo. Opozarjam vas, sledite igri to pot pozorneje kot ste zadnjič. Maršak pa se lahko naučite, kar mogoče še ne znate. Naš Mojzes bo mogoče nas res odpeljal iz Egipta v "rdeče morje", toda strah me je, da delavstvo, kolikor ne bo pokončano, bo ostalo v puščavi brez potrebne mane. Tudi Italijani in Nemci so imeli svoje Mojzese in nekateri med njimi so še danes ponosni na nje.

Simon Kavčič, 74.

POTREBUJEMO

Isurjene slankarice za ženske klubke. Pedaline and Meera Braids. Oglasite se takoj pri: Lepman Bros. Company, 600 So. Marshfield Ave., Chicago, Ill. —(Adv.)

Herbert Marshall pravi: "...lahka kaja je užitek za grlo"

"Predno sem prišel v to deželo, mi je ugajala angleška cigareta, ker je bila trdno nabasana. V Ameriki sem poskušal razne dobro znane vrste, iskaljoč isto kakovost. Lucky Strike je vodila vse ostale. In kar je še več — hitro sem pronašel, da so Luckies lahka kaja in resničen užitek za grlo."

Herbert Marshall
SLAVNI RKO RADIO PICTURES ZVEZNIK

NAJFINEJŠI TOBAK— "SMETANA PRIDELKA"

Neodvisen pregled je bil pred kratkim storjen med profesionalnimi moškimi in ženskami — odvetniki, zdravniki, predavatelji, znanstveniki itd. Izmed onih, ki so rekli, da kade cigarete, jih je 87% ugotovilo, da imajo osebno rajši lahko kajo.

Mr. Marshall odobrava modrost te prednosti in isto tako tudi drugi vodilni umetniki radia, odra, filma in opere. Njihovi glasovi so njihovo bogastvo. Zato jih toliko kadi Luckies. Tudi Vi imate lahko zaščito grla od Luckies — lahke kaje, proste gotovih rezkih dražljivcev, odstranjenih z izključnim procesom "It's Toasted". Luckies so prijazne grla!

Lahka Kaja

"It's Toasted"—Zaščita Vašega Grla

PROTI DRAŽENJU—PROTI KAŠLJU

Od leve proti desni: E. C. McDonald, vladni posredovalec v stavki avtnih delavcev, Homer Martin, predsednik avtne unije, Adolph Germer, član Lewisovega odbora za industrijsko organizacijo, J. O'Connor in Leo Krzycki od CIO.

Martin Andersen Nexø

PROKLETSTVO

ROMAN

Prevedel Mirko Javornik

"Nobenega žganja nisem dobil," je momljal in se skušal rešiti.

"Tako, torej ne? Najbrž smrdiš po Hoffmannovih kapljicah in rabarbari?"

"Smrdiš?" — Au, na to pa ni mislil.

"Da, smrdiš! Rigni malo in pogledaj, če ne boš morda še sam zavohal." Pri tem ga je skozi držala trdno in uživala položaj v enaki meri, kot je on trpel.

Dimnikar se je bil sklonil pod njiju in je po vseh štirih lezel med njima v drugo sobo ter se zraven pačil in z zadnjim nogom otresal kakor pes, ki pušča vodo.

Gostje, ki so se gnetli krog vrat, da bi bili priče, kako bo mojstru Franku žena nategnila hlače, so se režali smešnim kretnjam dimnikarjev in Frank sam kljub svojemu nesrečnemu stanju ni mogel potlačiti malega smeha, ki ga je popadel. Začel je sicer takoj kašljati, toda gospa Frankova je vendar čula in je še močnejše stislila prste za vratom, da je iztegnil jezik in čisto posinel v obraz.

"No, odkod si ga dobil? Odgovori!" je pihala.

"Odkod ga je dobil? Od tukaj, stara coprnica!" je dejal kravar široko, vdrl v spalnico in s pačenjem dvignil napol poln liter.

"Jezes, jezes, ljuba mati, kako gre in se trklja. Vzame prazen glaž spred mene in prinese polnega."

Je lal in ji molil steklenko pod nos ter v svojih zamazanih škornjih plesal po sobi.

Gospa Frankova je bila hroma od jada.

Gledalci so se smejali, privoščili so ji od arca. Krenila je z roko, kot da hoče vzeti steklenico, a jo je spet spustila, ne da bi krenila izvedla.

"Poglejte jo, po steklenici je segla," je kričal napol pijani kravar in opazoval gledalce s smešnim izrazom začudenja. "V resnici, roko je stegnila po njej! Potem mora biti žejna — seveda žejna mora biti, če steza roko za tem. Le mirno, ovčica moja, tudi ti ga dobiš kapljico."

Izvekel je zamašek.

"Kaj zna mala leci ata?" je vprašal in prikladal steklenico k njenim ustom.

Oči gospe Frankove so rdeče gorele v zagrenjenosti. Ni bila hroma, temveč se je pripravljala na skok. Ni spremenila niti poteze na obrazu, dokler se ni steklenka dotaknila njenih ust. Potem jo je pograbila z mačjo brzino in jo zagnala skozi odprto okno. In ko se je steklenka raztreščila na kamenju, se je pihajote zarezala.

"Ves pekel naj gre vate, ti strašilo!" je zatulil kravar in s sklonjenot glavo rinil proti nji. Toda ni bil še pod škarjami; gospa Frankova je zagrebala obe roki v njegovo leto debelo kodeljo in mu potisnila glavo v stran.

"To je bilo prav," so vpili poslušalci. "Izpu-li mu vso kito, bo vsaj prihranil striženje!"

Z gospo Frankovo ni bilo dobro zobati čenjenj. V tistem prehodnem času, ko je mož prišel na obupno misel, da bi se ji nekaj ustavljalo, je dobila precejšnjo vajo; in zdaj, ko je Thorwald doraščal, jo je držal vedno v pripravljenosti.

Nameravala je dobiti hlapčevu glavo med kolena in jo držati, da ga bo a kako rečjo, na primer s stolom, našeškala. Ta postopek je uporabljala že od nekdaj z velikim uspehom.

A hlapec je imel preveč trd hrbet in morala se je zadovoljiti s tem, da ga je držala za lase in ga ob vsaki priliki s ostrnatimi kolena suvala v obraz. Pri vsakem sunku je kašljal in pljuval v veliko zabavo gledalcev.

Medtem jo je gonil v krogu pred seboj, obdeloval s pestmi njen trebuh in jo skušal s čelom prevrniti, kar bi se mu bilo tudi posrečilo, če bi ji ne bil nekdo od gledalcev pomagal zgolj iz čistega sportnega zanimanja.

Borilca sta se vedno bojevala valjala in

prevračala mizo, in stole; gospa Frankova je držala sovražnika sklonjenega, da je hodil skoraj po vseh štirih; hlastal je po njenih nogah, ona pa je odskakovala, da se mu je umikala.

Bil je kakor majhen besen bik, ki je nasadil na roge dolgo, mršavo čarovnico.

Valjala sta se prav med poslušalce in ti so se naglo razmikali na vse strani in so bili tako razvneti, da bi bili tekli tudi po stenah, samo da bi ne delali napotja.

Potem se je pa kravar zadrvel in jo stisnil v kot, ona pa je prav tisti hip hlastnila s koleno po njegovi napadajoči glavi in jo ujela med nje, potegnila s stene vatel, pa udri nanj. "Tju, tju!" je vreščala pri vsakem udarcu.

Stokal je pod njimi in se vil, da bi se rešil, a glava mu je ticala trdno kot v primozu. Ščipal jo je v nogo in se skušal splaziti pod njo, a je imela predobro oporo v kotu.

Če bi mogel le toliko zasukati, da bi jo vgriznil v stegno.

A udarci so deževali nanj in bil je že čisto na tem, da se bo onesvestil; tako trdo mu je zažela odvodnice na vratu.

Potem je pa zbral zadnji napor vse moči, oprl obe roki na kolena in se vzravnil. Gospa Frankova je za hip zaplavala šodravno po zraku in prestrašeno zgrabila z dolgimi rokami predse.

Nato je s krikom padla na tla in obležala, kravar pa je zdijal razoglav in s tako naglico, kot da bi mu bil sam hudič za petami.

Gospa Frankova se je z muko vzravnila in se hotela spet pripraviti k striženju; v obraz je bila blede kot pobeljena stena. Začela je stvari v spalnici spet razpostavljati na svoja mesta, a pri tem se ji je stežilo in morala je stopiti do umivalnika in bruhiti. Nato se je zgrudila v kuhinji na tla.

Bojnemu hrupu je sledila neprijetna tišina, ki je težko legala na goste, da so drug za drugim lezli iz hiše. Ko se je gospa Frankova zgrudila, sta ostala samo še dva: majhen fant in stari ded.

Ta dva sta se zdaj zavzela zanj, a je nista mogla več postaviti na noge, kaj šele, da bi jo spravila v postelj.

In kje je tical mojster Frank? Šele zdaj sta prišla na to, da ga ni.

Da, kje neki je tical?

Končno sta ga našla zunaj v "pisarni". Takoj v začetku boja ga je popadla silna driska in moral je hiteti tja.

Ko sta ga našla, je bil na pogled zelo izčrpan. Val trije so slekli gospo Frankovo in jo spravili v postelj.

10

Sonce 5. junija je lilo prostosti nosne žarke na mestec.

Daleč vanje so se prožili težki, skalnati grebeni kot leni, speči orjaki v jeklenosnjem oklepu; ležali so na mestu, kakor pač vedno, in se niso menili ne za sonce in dež, ne za prostost in sužnost.

Toda apodaj nad mehkejšimi polji so žarki tem močnejše razvijali svoje sprajajoče moči. Napeli so hrastovo popje, da se je odpiralo, izvabljali so kmetom podrapane kučme z glav, in celo iz najmanjše konjske fige se je dvigalo na tisoče žuželk, ki so jim žarki podarili zlato prostost.

A v mestu so žarki učinkovali najmočnejše. Druge dni se ljudje ponavadi niso preveč napenjali, splošno so se verno držali načela, če ne danes, pa jutri. Edini dan, ko se je vse nekam razživele, je bila nedelja; potem pa je spet ležala stara navada nad mestom z vso silno težo, kot slaba vest, da bi dejal človek.

A danes ni bilo slabe vesti nikjer. Oblednica ustave je bila dan, ki ga je utemeljil sam kralj, da bi delovni ljudje vsaj enkrat v letu malo okusili svobodo. In glej, to je imelo zmisel.

(Dolje prihodnjé.)

Zmago Švajger:

Dógodek na vasi

Na zavesah vaške sobice učiteljice Jelke so se igrali zadnji žarki poslavljajočega se solnca. V sobici je bil že mrak z vianjevo svetlobo.

Učiteljica Jelka ima obisk. Navaden obisk je to za Jelko in vaščane. V tretje že teče leto, odkar pomnijo Zasadinci Jelko, v tretje že teče tudi, odkar je tu sama. Zasadinci vse opazijo. Se nekaj. Zasadinci imajo tudi skušnje. Učiteljica Vera je tudi imela najprej obisk jeseni, potem še enkrat pomladi, potem po velikih počitnicah pa ni bilo več obiska in ne učiteljice Vere. Tako gre vedno. Zato jim je danes hudo. Od mladih do starih, od cerkovnika pa vse do opravljive botre Fefe, teče njihova hvala:

— Nič ne imel tako rad naše dece, kot so jo imeli Jelka. Ne daj Bog, da bi odšli! Saj ta prišlec ni njihov ...

Vas govori ... vas sodi. Ivan je prekinil v sobici molk.

— Jelka, jaz bi ne mogel kljub

vsej lepoti, ki preveva tu človeku dušo, ostati svoj živ dan v tej samoti.

Enakomerno šklepetanje trhljnih okenc, v katere se je zaletaval vetril, je spremljalo njegove besede.

— Ne bi mogel? Je skoraj šepetaje vprašala Jelka.

— Ne, nikakor ne!

— Vidiš, Ivan, jaz pa bom lahko, ker ljubim vas, in če me ne vara srce, ljubim vas tudi mene.

— Ti misliš, da te ljubi?

— Vse tako kaže, je odgovorila Jelka odločno.

Oblo lice ji je obilila rdečica. Iz poprej sanjavih oči ji je udaril čuden sij.

— Čudno, čemu pravijo potem pri nas v mestu, da je kmet robat in da gospodo celo črti, čemu pravijo tako?

Sij Jelkinih oči je postajal jasnejši.

— Da bi sebe olepšali, in ker vasi sploh ne poznajo! Vi v mestu še vedno živite za namišljenim mestnim obzidjem. Kmetico vidite samo na trgu, kmečko dekle, če pride v trgovino in kmetu na sejmu. To je vse. Boli in trpljenja, ki veže iz njihovih koč, pa ne vidite.

Ivana je malce zmedlo. Ponizko je pristavil:

— Torej bi se ne hotela preseliti odtod nazaj v mesto?

— Ne, ker vi meščani ste mozaik, a vas ima eno samo dušo.

— Sijajno, Jelka! Samo pomisli, kaj bi bila, da je ta ena sama duša izprijena?

— Dobro bi bilo. Eno samo dušo lahko še ozdraviš, mozaika pa nikoli.

— Pa mene, ki sem po tvoji sodbi drobec tega mozaika, bi hotela ozdraviti?

Ivan se je približal Jelki.

— Zal. Tudi sebe nisem ozdravila sama. Ozdravila me je moja deca, ki jo je rodila vas.

— Zakaj bi ne nesla tega zdravja z menoj v mesto. Povečala bi število zdravih celic v mozaiku za eno.

Zadnje besede so mu utonile v mraku.

Jelka je odvrnila otožno:

— Ne morem, vas ozdravi samo za sebe. Za vsako minuto, ki se ji odtegneš, se maščuje.

V sobici je zavladal spet molk. Celotno šklepetanje okenc je prenehalo. Samo s ceste, ki je vo-

John L. Lewis, predsednik rudarske unije.

dila za hišo iz doline, se je čul zategnjen glas voznika:

— Co! Liško; co! Tema bo. Vozimo!

— Ne razumem tega življenja, Jelka. Ali ti je ta voznikov "co" tako drag?

— Ljubši mi je kot vsi mestni "pardon, gospodična!", ker iz tega "co" zveni glas človeka z dušo, glas človeka, ki ima duha po sveži zemlji, po živini, po gnoju, toda človeški je. Iz "pardon" pa veje nekaj odmirajočega, napetega, neznošnega.

— Oprosti, toda zdi se mi, da to vaško življenje vodi v naročje odповіdi, ki se ne da razumeti.

— Če bi naši predniki danes stopili samo za nekaj ur iz svojih grobov, nas tudi ne bi razumeli. Verjameš?

Ivan se je zgrozil.

— Ampak, Jelka, ti čudoviti branilec vasi, jaz vendar nisem stopil iz groba?

— Si stopil, Ivan, si. Zato tudi ne razumeš našega vaškega miru. Ali ne veš, da je mesto grob tišine in miru? Ne veš tega?

— Verjamem, da je šumeče mesto grob miru, verjamem pa tudi to, da je vas grob mladosti.

— Mogoče je vas grob mladosti, ki se je siloma izluščila iz mozaika, mogoče. Grobar moje mladosti pa ni.

— Pomisli, Jelka, ali bi ti s svojimi dvajsetimi leti in s svojjo nežno deklško lepoto govorila kdaj tako v mestu? Kje je ljubezen, ki naj krasí vsako mlado čelo, če je ni požrla vas?

— Vas mi je ni vzela. Vas me je samo rešila samostanskih zidov.

Jelka si je podprla glavo. Črni kodri so ji božali blede roke.

— Celu na nunske halje si misliš? Ali te je k temu privedla nesrečna ljubezen in ti s kruto roko strla mladost? Ali ...

— Ne, nikogar nisem ljubila. Mladost pa so mi strli že ob rojstvu.

Ivan je skoraj zatulil:

— Jelka, ti dete mojih sanj, ti nisi nikoli ljubila mene? Zakaj pa si bila potem vedno tako dobra z menoj?

— Dobro sem vračala z dobrim.

Želodčno zdravilo iskreno priporočano

Chicago, Ill. — "Uživam Trinerjevo grenko vino, kadarkoli trpim na želodčnih ali prebavnih nerednostih, in priporočam ga lahko vsakomur iskreno." — Mrs. Susanna Pavlas. Ne preiskujate s kakimi drugimi odvajalnimi sredstvi. Uživajte Trinerjevo grenko vino, ki je v zadnjih 45 letih dokazano, da je najboljši zanesljivo zdravilo proti napihnjenosti, slabemu teku, glavobolom, nemirnemu spanju in podobnim težkostem.

Pišite po brezplačni vzorec. Triner's Bitter Wine Co., 544 S. Wells St. Chicago, Ill. Send me a free sample.

Name _____ Address _____

Slika kaže skupino beguncev iz poplavljenega naselbine ob reki Ohio.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Žalostnega srca naznanjamo tužno vest, da je preminul moj ljubljeni soprog in oče

JOSEPH MEZGEC, st.

Umrl je 24. januarja 1937 ob 1.25 popoldne v Harper bolnišnici v Detroit, Mich. Pogreb se je vršil 28. jan. t. l. na Evergreen pokopališču in sicer po civilnem obredu. Rojen je bil 10. avgusta 1883 v vasi Merše št. 1, pri Kozini, po domače Tomašev. Bolan je bil nad osem mesecev in dali smo mu dvakrat transfuzijo krvi. Srčna hvala našim sestram mrs. Joe Furban in družini ter mrs. Tony Jernejčič in družini, ko so mi ves čas njegove bolezní pomagali in stali na strani in bili v veliko tolažbo ob smrti mojega soproga. Srčna hvala vsem, ki ste mu podarili krasne vence in cvetlice in sicer: družini Furban, družini Jernejčič, mr. in mrs. Urban, John Janc, mr. in mrs. Harold Martin, mr. in mrs. Thompson and Mary, mr. in mrs. Brown in našim sosedom po številu 17 za dva vena in mr. in mrs. Raine. Namesto vences so darovali sledeči: družina Frank Nagel, družina Joe Holcvar, družina Martin Čančel. Pokojni je bil član SNPJ 20 let, društva št. 121 pa 13 let. Lepa hvala društvu št. 121 SNPJ za podarjeni mu krasni venec in društvu št. 564 SNPJ ter ženskemu odelcu S. N. Doma in Socialističnemu klubu št. 114, katerega je tudi bil pokojnik član do svoje smrti. Lepa hvala soprogi Anton Jurca et. za ginitiv govor na domu in ob odprtem grobu na pokopališču. Srčna hvala rojakom in prijateljem, ki so mi darovali v gotovini in sicer: Hostnik, Padar, Jurca, Gorup, Glad, Potočnik, Mayer, Petrič, Čednik, Naprudnik, Krainc, Semec, Kosa, Poznič, Benedikt, Rugel, mrs. Bernik in sinovi, mrs. Kenich, mr. in mrs. John Shuster, mr. in mrs. Anton Skofica, mr. in mrs. John Juvan, Gram Jr., Černe, Emil Juvan, Frank Chade, mr. in mrs. Benedict Jr. Še enkrat najlepša hvala vsem skupaj in za vse, kar koli ste nam dobroga storili in nas tolažili v uri žalosti. Tebi, dragi soprog in oče, pa žalimo, počivaj v miru in lahka naj ti bude ameriška zemlja. Spominjali se bomo Tebe vedno z ljubeznijo v srcu do konca življenja našega. — Žalostni ostali: soproga, dva sina, štiri hčere, najstarejša stara 25 let, najmlajša stara 13 let. Starejša je omožena in se piše Martin. V Clevelandu, Ohio, brat John Mezgec, in v stari domovini pa sestra Marija Cetin v vasi Slivje št. 37. Še enkrat lepa hvala bratu pokojnega in njegovi soprogi, ki sta prišla k pogrebu. — Frances Mezgec, soproga in otroci, 15817 Princeton, Detroit, Mich.

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 10. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta in prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vsakega člana ali nečlane \$6.00 za eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri nasvetu \$1.20 za tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni varoka, reči, da je list predrag za člane S.N.P.J. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Ceno lista Prosveta je:

Za Druž. dršave in Kanado \$6.00	Za Cicero in Chicago je \$7.50
1 tednik in..... 4.50	1 tednik in..... 6.50
2 tednika in..... 8.00	2 tednika in..... 10.00
3 tednike in..... 11.50	3 tednike in..... 13.50
4 tednike in..... 15.00	4 tednike in..... 17.00
5 tednikov in..... 18.50	5 tednikov in..... 20.50

Za Evrope je \$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnijo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zabheval sam svoj list tednik, bo moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to tako naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo snizati datum za to vsoto naročniku.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošljim naročnino za list Prosveto vsoto \$.....

1) Ime.....Čl. društva št.....

Naslov.....

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

2).....Čl. društva št.....

3).....Čl. društva št.....

4).....Čl. društva št.....

5).....Čl. društva št.....

Mesto.....Država.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnik, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih.

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene smerne, unijako delo prve vrste.

Pišite po informacije na naslov:

S.N.P.J. PRINTERY

2657-59 SO. LAWDALE AVENUE

Telephone Rockwell 4904

CHICAGO, ILL.

Tam se dobe na željo tudi vse ustrezne pojasnila

All ste že naročili Prosveto in Mladinski list svojemu prijatelju ali sorodniku v domovino? To je edini dar trajne vrednosti, ki ga za maj denar lahko pošljete svojem v domovino.